

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/42/2021
Identifikačné číslo spisu: 5116232427
Dátum vydania rozhodnutia: 07.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5116232427.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu MIKOMIX, spol. s r.o., so sídlom Družinská 897, 013 22 Rosina, IČO: 36 414 930, ktorého správcom konkurznej podstaty je LICITOR recovery, k. s., so sídlom Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 45 393 486, v časti o návrhu popretého veriteľa: C. J., nar. XX. K. XXXX, bytom C., zastúpeného LALINSKÝ ADVOKÁT s.r.o., so sídlom Kálov 653/23-2, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 096, na priznanie hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou prihlásenou pohľadávkou, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2K/24/2016, o dovolaní popretého veriteľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júna 2020, č. k. 43CoKR/11/2020-1187, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo dňa 29. júla 2019, č. k. 2K/24/2016-1086 v spojení s opravným uznesením č. k. 2K/24/2016-1258 zamietol návrh, ktorým veriteľ C. žiadal priznať hlasovacie práva popretého veriteľa. Z návrhu vyplývalo, že popretý veriteľ si v základnej prihlasovacej lehote prihlásil svoju pohľadávku v zákonom stanovenej lehote, pričom k prihláške pripojil aj všetky prílohy. Správca poprel pohľadávku čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia a zabezpečenia v celom rozsahu, pričom ako dôvod uviedol, že z prihlášky a jej príloh nebolo zrejmé, či skutočne došlo k poskytnutiu pôžičky v hotovostnej forme pri podpise zmluvy o pôžičke a správca nedisponoval účtovníctvom úpadcu a popretý veriteľ nefiguroval v zozname veriteľov úpadcu. Podľa žalobcu dôvody popretia nemohli obstáť, nakoľko zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 5. mája 2016 vyplývalo, že veriteľ požičal dlžníkovi sumu 2.800.000 Eur v hotovosti pri podpise zmluvy. Tvrdenie správcu, že pôžička poskytnutá nebola podľa veriteľa vyvrátilo to, že úpadca dlžnú čiastku vo výške 300.000 Eur splatil. Skutočnosť, že pohľadávku nebolo možné overiť v účtovníctve úpadcu, nemohla byť na ťarchu veriteľa. Žalobca tiež tvrdil, že dôvodom priznania hlasovacích práv je i to, že je druhým najväčším veriteľom úpadcu.

2. Súd prvej inštancie po právnej stránke vec posúdil podľa § 32a ods. 1, § 32a ods. 2, § 32a ods. 3 a § 32a ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (ďalej aj ako „ZKR“), pričom uviedol, že zo zoznamu pohľadávok mal preukázané, že pohľadávky veriteľa boli popreté správcom z dôvodov, na ktorých zotrval. Súd konštatoval, že zákon mu umožňuje priznať hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretou pohľadávkou iba pri pohľadávkach taxatívne vymedzených v ustanovení § 32a ods. 1 ZKR. Uvedené rozhodnutie prichádza do úvahy len v troch prípadoch, a to ak ide o pohľadávku, ktorá bola účinne popretá iným veriteľom, bez ohľadu na to, či bola súčasne popretá správcom, ak prihlásená pohľadávka už bola priznaná rozhodnutím alebo iným podkladom, na základe ktorého by inak bolo možné nariadiť výkon rozhodnutia, alebo ak ide o prihlášku pohľadávky, v ktorej bolo uplatnené zabezpečovacie právo registrované v osobitnom registri alebo zapísané v katastri nehnuteľnosti. Možnosť priznania hlasovacích práv bola viazaná na iniciatívu popretého veriteľa, súd nerozhoduje o priznaní hlasovacích práv ex offa. Správca predkladá súdu na rozhodnutie len tie prihlášky pohľadávok, pri ktorých popretý veriteľ písomne požiadal, aby bola prihláška predložená na rozhodnutie súdu. Táto podmienka súdu preukázaná nebola, nakoľko návrh na priznanie hlasovacích práv podal popretý veriteľ, správca sa na výzvu súdu vyjadril a predložil prihlášku popretého veriteľa s prílohami. V danom prípade predložil správca súdu prihlášku pohľadávky popretého veriteľa, ktorá bola popretá iba správcom, preto bolo zrejmé, že sa nejednalo o popretie podľa § 32a ods. 1 písm. a/ ZKR, nakoľko toto ustanovenie predpokladá popretie pohľadávok iným veriteľom úpadcu. Do úvahy by prichádzalo rozhodovanie o priznaní hlasovacích práv za splnenia podmienok podľa § 32a ods. 1 písm. b/ a c/ ZKR. Táto podmienka však nebola splnená a ani preukázaná. Pohľadávka veriteľa prihlásená do konkurzu úpadcu pod číslom 1 nebola pohľadávkou, ktorá by bola priznaná rozhodnutím alebo iným podkladom, na základe ktorého by bolo možné nariadiť výkon rozhodnutia alebo vykonať exekúciu. Súčasne nešlo o pohľadávku, v ktorej bolo uplatnené zabezpečovacie právo registrované v registri záložných práv, v osobitnom registri alebo zapísané v katastri nehnuteľnosti. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že nebol oprávnený rozhodnúť o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretými pohľadávkami veriteľa a preto bez toho, aby posudzoval dôvodnosť popretia, hlasovacie a ďalšie práva veriteľa spojené s týmito pohľadávkami veriteľovi nepriznal.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením z 30. júna 2020, sp. zn. 43CoKR/11/2020 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, pričom vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie.

4. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 32a a § 196 ZKR, § 154 a § 149 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“). Popretý veriteľ nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nebola splnená podmienka pre priznanie hlasovacích práv podľa § 32a ods. 1 ZKR, nakoľko v danom prípade bola splnená podmienka podľa § 32a ods. 1 písm. c/ ZKR z dôvodu, že s uplatnenou pohľadávkou bolo uplatnené aj zabezpečovacie právo registrované v katastri nehnuteľnosti.

5. Odvolací súd konštatoval, že konanie o priznanie hlasovacích práv nemá charakter konania ex offa, v ktorom by súd z úradnej povinnosti preskúmaval prihlášku popretého veriteľa a vyhodnocoval, či bola splnená niektorá zo zákonných podmienok na to, aby bol oprávnený rozhodnúť o priznaní hlasovacích práv. ZKR upravuje presný procesný postup, ktorým sa popretý veriteľ môže domáhať priznania hlasovacích práv. Tento postup predvída iniciatívu popretého veriteľa, ktorý podá podnet správcovi konkurznej podstaty a ten predloží podnet konkurznému súdu na priznanie hlasovacích práv spolu s prihláškou. Konkurzný súd rozhoduje výlučne o podnete popretého veriteľa. V danom prípade však uvedený postup dodržaný nebol. Z rozhodnutia konkurzného súdu nebolo zrejmé, z akého dôvodu sa návrhom zaoberal, ak nebol dodržaný procesný postup v konaní o priznanie hlasovacích práv. Nebolo vylúčené, aby sa popretý veriteľ obrátil so svojím návrhom priamo na konkurzný súd, avšak len za podmienky, že správca konkurznej podstaty zostane nečinný. To v danom prípade splnené nebolo. Ak teda konkurzný súd dospel k záveru, že je odôvodnené preskúmanie návrhu popretého veriteľa napriek porušeniu procesného postupu, bol obsahom návrhu popretého veriteľa viazaný. Z návrhu na priznanie hlasovacích práv vyplývalo, že popretý veriteľ sa domáhal priznania hlasovacích práv výlučne z dôvodu popretia jeho pohľadávky správcom, nebolo uvedené skutkové tvrdenie, že bolo súčasne uplatnené zabezpečovacie právo alebo že by bola pohľadávka judikovaná právoplatným rozhodnutím. Okresný súd nebol oprávnený preskúmať prihlášku popretého veriteľa v inom rozsahu, než v rozsahu tvrdenia, na

základe ktorého sa domáhal priznania hlasovacích práv. Po ďalších dôvodoch nebol konkurzný súd oprávnený pátrať.

6. Odvolací súd ďalej poukázal na ustanovenie § 196 ZKR, z ktorého vyplývala subsidiárna pôsobnosť C. s. p. a použitie § 154 C. s. p., teda zákonnú koncentráciu konania. Ak popretý veriteľ uplatnil dôvod pre priznanie hlasovacích práv podľa § 32a ods. 1 písm. c/ ZKR až v odvolacom konaní, nebolo možné k nemu prihliadať. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, ak nevykonal dokazovanie za účelom zistenia, či z prihlášky predloženej na výzvu súdu správcom vyplývalo zabezpečovacie právo podľa § 32a ods. 1 písm. c/ ZKR. Súčasne však konštatovanie okresného súdu, ktorý preskúmaval iba splnenie podmienky podľa § 32a ods. 1 písm. a/ ZKR, bolo nadbytočné a nesprávne. Toto pochybenie však nemohlo predstavovať popretie procesných práv odvolateľa, pretože okresný súd viazaný obsahom návrhu na priznanie hlasovacích práv nebol oprávnený preskúmať splnenie podmienok podľa § 32a ods. 1 písm. b/ a c/ ZKR. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre priznanie hlasovacích práv popretému veriteľovi v situácii, keď došlo k popretiu pohľadávky len správcom a nie i ďalším konkurzným veriteľom, čo vyžaduje ustanovenie § 32a ods. 1 písm. a/ ZKR. Zdôraznil, že konanie o priznanie hlasovacích práv nenahrádza incidenčné konanie a jeho predmetom je výlučne posúdenie toho, či okolnosti popretia pohľadávky boli natolko špecifické a osobitné, že odôvodňovali priznanie hlasovacích práv aj tomu veriteľovi, ktorého pohľadávka zistená nebola. ZKR s poukazom na § 35 ods. 4 vychádzal z toho, že právo hlasovať na schôdzi veriteľov vzniká tomu veriteľovi, ktorého pohľadávka bola v čase konania schôdze zistená. Ostatným veriteľom právo hlasovať nevzniká. Veritelia tých pohľadávok, ktoré boli popreté, a ktorým právo hlasovať na schôdzi nevzniklo, môžu podať žalobu o určenie popretej pohľadávky súdom. Ak budú úspešní a pohľadávka bude zistená, nadobudnú hlasovacie práva. Nad rámec určeného pravidla ZKR pripustil, aby aj takému veriteľovi, ktorého pohľadávka zistená nebola, bolo priznané hlasovacie právo. Účelom ustanovenia § 32a ZKR bolo nastoliť rovnováhu v prípadoch, kedy dochádzalo k účelovým popretiam pohľadávok veriteľmi navzájom. Z uvedeného vyplývalo, že v konaní o priznanie hlasovacích práv sa súd nezaoberala argumentmi strán smerujúcimi k tomu, či pohľadávka mala alebo nemala byť popretá. Táto otázka bola predmetom incidenčného konania. Konkurzný súd v konaní o priznanie hlasovacích práv preskúmava okolnosti popretia pohľadávky a zisťuje, či k popretiu došlo špekulatívne alebo celkom zjavne neodôvodnene. V danom prípade správca konkurznej podstaty v popretí uviedol právne argumenty, pričom popretý veriteľ neuviedol žiadne skutkové okolnosti, ktoré by svedčili tomu, že zo strany správcu išlo o špekulatívne konanie, ktoré by odôvodňovalo aplikáciu výnimky z § 35 ods. 4 ZKR, t. j. priznania hlasovacích práv napriek tomu, že pohľadávka zistená nebola. Súd prvej inštancie sa v prejednávacom prípade ani nemohol zaoberať tvrdeniami o nesprávnom popretí pohľadávky, pretože z návrhu na priznanie hlasovacích práv nevyplývalo, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie o ich priznaní. Aj keby boli splnené podmienky podľa § 32a ZKR, súd prvej inštancie by sa nezaoberal skutkovými tvrdeniami preukazujúcimi vznik pohľadávky, pretože tieto môžu byť predmetom len konania o určenie popretej pohľadávky a nie predmetom konania o priznanie hlasovacích práv. Preto neboli porušené procesné práva popretého veriteľa. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

7. Uznesenie odvolacieho súdu napadol včas dovolaním popretý veriteľ (ďalej aj ako „dovolateľ“), a to z dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolateľ uviedol, že rozhodnutia súdov nižších inštancií vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že bolo potrebné aplikovať § 32a ods. 1 písm. c/ ZKR, čo však súdy nevykonali. Poukázal na to, že z ustanovenia § 32a vyplýva, že správca na podnet popretého veriteľa predloží súdu prihlášku, pričom z uvedeného ustanovenia nevyplývalo, komu má podnet popretého veriteľa smerovať a že má mať písomnú formu. Keďže bola pohľadávka popretá správcom, popretý veriteľ z opatrnosti podal podnet na priznanie hlasovacích práv priamo súdu. Popretý veriteľ teda splnil podmienku stanovenú § 32a a teda podanie podnetu, pričom nebolo rozhodujúce, akú formu podnet mal. S poukazom na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že odvolací súd bol

viazaný obsahom návrhu popretého veriteľa, dovolateľ uviedol, že uvedené bolo nesprávne, keďže odvolací súd opomenul aplikovať ustanovenie § 32a ods. 3 ZKR, keď sa prihláškou a jej prílohami nezaoberal, čím porušil ustanovenia ZKR v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ tvrdil, že súdy nižších inštancií sa neriadili ustanoveniami § 32a ods. 1 písm. a/ a § 32a ods. 3 ZKR, naopak aplikovali nesprávne ustanovenia C. s. p. Súčasne zdôraznil, že konajúce súdy výslovne odmietli vykonanie týchto dôkazov s odvolaním sa na skutočnosť, že popretý veriteľ ich k návrhu nepripojil a ani nenavrhol, aby bolo vykonané listinné dokazovanie. Z prihlášky a jej príloh bolo zrejmé, že ide o pohľadávku, v ktorej bolo uplatnené zabezpečovacie právo a súd podľa § 32a ods. 3 bol viazaný, aby rozhodol výlučne na podklade prihlášky, z ktorej táto skutočnosť vyplývala. Nebolo správne konštatovanie súdu, že popretý veriteľ tieto skutočnosti v návrhu neuviedol, keďže nebol povinný tieto skutočnosti uvádzať. Vzhľadom k uvedenému tvrdil, že došlo k vade podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

9. Dovolateľ tiež tvrdil, že išlo o „prekvapivé“ rozhodnutie, ktoré bolo súčasne nedostatočne odôvodnené. Odvolací súd sa totiž nevyjadril ku skutočnosti, že súd prvej inštancie neaplikoval § 32a ods. 3 ZKR. Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplývalo, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, avšak ako k uvedeným záverom dospel, nebolo možné z odôvodnenia zistiť. Podľa popretého veriteľa sa súdy nižších inštancií jeho prihláškou a prílohami vôbec nezaoberali. Pre nedostatok odôvodnenia bolo uznesenie nepreskúmateľné, ku ktorej námietke poukázal na ustálenú judikatúru. Záverom poukázal na ustanovenie § 387 ods. 2 C. s. p., ktoré umožňuje odvolaciemu súdu odôvodniť svoje rozhodnutie skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, avšak uvedené ustanovenie treba vykladať a aplikovať v súlade s čl. 154 ods. 4 Ústavy SR a poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR. Dovolaciemu súdu popretý veriteľ navrhol, aby zrušil uznesenie odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby uvedené rozhodnutia zmenil a podnetu popretého veriteľa na priznanie hlasovacích práv v celom rozsahu vyhovel.

10. K dovolaniu popretého veriteľa sa vyjadril správca konkurznej podstaty, ktorý namietal prípustnosť dovolania a to s poukazom na § 198 ods. 1 ZKR. V danom prípade išlo o konanie, v ktorom bola vylúčená prípustnosť dovolania. Súčasne uviedol, že rozhodnutia súdov považuje za vecne správne a netrpeli vadami, ktoré uvádzal dovolateľ. Poukázal na to, že potom, ako správca konkurznej podstaty poprel pohľadávku veriteľa, ten nepodal podnet správcovi, ako to zákon výslovne uvádza, ale podal žalobu na súd. Z uvedeného tak bolo zrejmé, že popretý veriteľ nedodrжал postup stanovený zákonom. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol.

11. Dovolateľ sa k vyjadreniu správcu k dovolaniu nevyjadril.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), s právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je prípustné.

13. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

14. Podľa § 196 ZKR ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

15. Podľa § 198 ods. 1 ZKR, súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu vydanom v konkurznom konaní, v reštrukturalizačnom konaní alebo v konaní o oddlžení je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

16. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že dovolanie je možné podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu iba vtedy, ak zákon použítie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Otázka prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, pričom procesný postoj dovolateľa nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť odvolacieho súdu akceptovať jeho návrhy, ako aj obsah opravného prostriedku a rozhodovať podľa nich.

17. Dovolanie popretého veriteľa bolo podané v konaní podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý v ustanovení § 196 zakotvil primerané použitie ustanovení Civilného sporového poriadku. Na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddĺžení sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Primeranosť použitia Civilného sporového poriadku ako všeobecného procesného predpisu je potrebné vykladať tak, že pokiaľ zákon o konkurze a reštrukturalizácii ako osobitný predpis obsahuje vlastné procesné pravidlá, tieto sa aplikujú bez výhrad s tým, že pravidlá Civilného sporového poriadku sa aplikujú len vtedy, ak určitú procesnú otázku zákon o konkurze a reštrukturalizácii neupravuje.

18. Podľa ustanovenia § 198 ods. 1 ZKR dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné. Uvedené zákonné ustanovenie vylučuje, aby rozhodnutie vydané v konkurznom konaní, reštrukturalizačnom konaní a v konaní o oddĺžení podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii bolo podrobené dovolaciemu prieskumu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prípade podania dovolania alebo dovolania generálneho prokurátora.

19. Keďže zákon o konkurze a reštrukturalizácii ako osobitný predpis vylučuje prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa ZKR, nemôže sa účastník konkurzného konania, resp. reštrukturalizačného konania, resp. konania o oddĺžení domáhať prípustnosti dovolania podľa ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich dovolanie (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/76/2016, sp. zn. 5Obdo/39/2018, sp. zn. 1Obdo/89/2020).

20. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd rozhodol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. tak, že dovolanie Miroslava Bandíka odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie procesne prípustné.

21. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.